

Jafnréttisáætlun Lágafellsskóla

Inngangur

Í 18. gr. laga nr.10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, ber öllum fyrirtækjum og stofnunum sem hafa fleiri en 25 starfsmenn að setja sér jafnréttisáætlun eða samþætta jafnréttissjónarmið í starfsmannastefnu sína. Markmið laganna er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Allir einstaklingar skulu eiga jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni.

Í lögum um grunnskóla nr. 91/2008 og í Aðalnámsskrá grunnskóla er víða fjallað um jafnrétti kynjanna og mannréttindi. Þar er áherslan á að bæði kynin hafi jafnan rétt til náms, þátttöku í samfélaginu, fjölskyldu- og atvinnulífi. Markmið námsins, kennslunnar og starfshættir skólans skuli vera þannig að komið sé í veg fyrir mismunun m.a. vegna uppruna, kyns, kynhneigðar, búsetu, stéttar og trúarbragða.

Allt skólastarf skal vera í anda jafnréttis. Jafnrétti á að vera samofið í leik og starfi nemenda og starfsfólks og þurfa allir að geta starfað í þeirri vissu að ekkert hamli þeirra starfsánægju.

Öllum starfsmönnum og/eða nemendum er ljóst að kynferðisleg áreitni verður aldrei liðin í skólanum. Starfsmenn og/eða nemendur eiga alls ekki að sætta sig við kynferðislega eða kynbundna áreitni, en áreitni getur birst í mörgum myndum s.s. í orðum eða látbragði. Stjórnendur bera ábyrgð á því að kynferðisleg áreitni viðgangist ekki í skólanum og meðferð slíkra mála er í þeirra höndum.

Jafnréttisáætlun Lágafellsskóla tekur til nemenda og starfsmanna. Samskipti einstaklinga eiga að grundvallast á gagnkvæmri virðingu, kurteisi og tillitssemi, sem er forsenda þess að hverjum og einum líði vel. Gagnkvæmt traust og jákvæð og uppbyggileg samskipti móta framfarir góðan skólabrag. Mikilvægt er að hver og einn fái notið sín á eigin forsendum og starfið mótist af metnaði og hvatningu til sjálfstæðra verka og aukinnar víðsýni.

Skólastjórnendur skulu leggja áherslu á að allt skólastarf miði að því að undirbúa nemendur af báðum kynjum fyrir einkalíf, fjölskyldulíf, félags- og atvinnulíf. Gæta þarf þess að námsefni mismuni ekki kynjum og í náms- og starfsfræðslu verði lögð áhersla á að kynna báðum kynjum störf sem hingað til hafa verið talin hefðbundin kvenna- eða karlastörf.

Í Lágafellsskóla á sér reglulega stað innra mat á skólastarfinu þ.e. starfsmannasamtöl, vinnustaðagreiningar, samskiptagreiningar, eineltiskannanir og viðhorfskannanir meðal nemenda, starfsmanna og/eða forráðamanna. Þannig gefst gott tækifæri til að kanna og leggja mat á stöðu jafnréttismála í skólanum.

Jafnréttisáætlun skólans er kynnt fyrir þeim sem að skólastarfinu koma. Þar sem um skóla er að ræða er nemendahluti áætlunarinnar sérstaklega kynntur fyrir foreldrum. Áætlunina má nálgast á heimasíðu skólans, [Lágafellsskóli](#)

Sveitarfélagið Mosfellsbær hefur gefið út jafnréttisstefnu sem samþykkt var á fundi bæjarstjórnar 14. september 2011. Stefnan er þrjúþætt og byggir á eftirfarandi þáttum: Samfélagi og þjónustu, menntun og uppeldi og vinnustaðnum.

Meginmarkmið þess þáttar er snýr að menntun og uppeldi eru:

- a. Fræðsla um jafnréttismál skal veitt á öllum skólastigum.
- b. Starfsfólk á öllum skólastigum skal fá viðeigandi fræðslu og þjálfun til að búa nemendur af báðum kynjum undir þátttöku í jafnréttis- og lýðræðisþjóðfélagi.
- c. Kynjasjónarmiða skal gætt við skipulag náms og framsetningu kennsluefnis.
- d. Tekið skal mið af kynjasjónarmiðum við skipulag og framkvæmd frístundastarfs.
- e. Þess skal gætt á öllum skólastigum að allir foreldrar óháð kyni, þjóðfélagsstöðu, þjóðerni, litarhætti, móðurmáli og forræði barna hafi jafnan aðgang að upplýsingum.

Jafnréttisstefnu Mosfellsbæjar má nálgast á heimasíðu [Mosfellsbæjar](#)

Framkvæmdaáætlun - Almennt

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að framfylgja lögum, reglugerðum og jafnréttisáætlun skólans.	Skipa jafnréttisnefnd fyrir skólaárið 2014 - 2015	Skólastjóri	Ágúst 2014
Að jafnréttisáætlun skólans sé kynnt og hún sé aðgengileg á heimasíðu skólans.	Jafnréttisnefnd kynnir áætlunina fyrir starfsfólki Kennarar kynna áætlunina fyrir nemendum og foreldrum	Skólastjóri	September 2014
Endurskoða áætlunina reglulega í samræmi við þróun á vinnustaðnum.	Jafnréttisnefnd endurskoðar áætlunina samhliða endurskoðun starfsáætlunar skólans	Skólastjóri	Apríl 2015
Meta innra starf með tilliti til jafnréttis á vinnustaðnum.	Könnun lögð fyrir starfsmenn, foreldra og nemendur.	Deildarstjóri mats/Skólastjóri	Apríl 2015

Nemendur

Í lögum um grunnskóla er sérstaklega kveðið á um að veita skuli fræðslu um jafnréttismál meðal annars með því að búa nemendur undir virka þátttöku í samfélaginu, fjölskyldu- og atvinnulífi. Þess skal gætt í öllum starfsháttum skólans og daglegri umgengni við nemendur að þeim sé ekki mismunað og komið sé til móts við þá óháð t.d kynferði, kynhneigð, aldri, útliti, uppruna og trúarskoðana. Leitast skal við að mæta þörfum allra nemenda í skólastarfinu. Í Aðalnámskrá grunnskóla er jafnrétti einn af grunnþáttunum sem byggja skal skólastarf á.

Lögð er áhersla á að nemendur læri að þekkja og tjá eigin tilfinningar. Þeir eiga jafnframt að læra að virða tilfinningar annarra óháð uppruna, kyni, búsetu, trú eða fötlun. Kennsluaðferðir, námsgögn og aðstaða mega á engan hátt mismuna nemendum enda eiga allir nemendur jafnan rétt til náms. Öll vinna nemenda skal vera í anda jafnréttis þar sem lögð er sérstök áhersla á að nemendur rækti með sér samkennd, samhygð og virðingu fyrir skoðunum og lífsgildum annarra. Nemendur eiga að hafa jafnrétti að leiðarljósi í öllum samskiptum.

Það er lykilatriði að vinna markvisst með jafnrétti í lífsleiknikennslu. Þó svo að lífsleikni komi ekki inn í námskrá fyrr en í 4. bekk er allt skólastarf yngri nemenda samofið lífsleikniáherslum eða þjálfun.

Vinna þarf gegn stöðluðum ímyndum kynjanna m.a. með markvissum heimsóknum foreldra í skólann þar sem þeir kynna starfsvettvang sinn. Einnig þarf að vinna með gildismat og fordóma í gegnum almennar umræður. Kynna þarf sérstaklega fyrir stúlkum nám og störf í tækni- og iðngreinum og fyrir drengjum hefðbundin störf sem flokkast til uppeldis- og umönnunarstarfa.

Allir kennarar skólans verða að skoða og meta allt námsefni út frá jafnréttissjónarmiði. Hafa skal að leiðarljósi að vinna með námsefni / kennslugögn sem byggja á jafnréttishugmyndum. Allar námsgreinar tengjast beint eða óbeint jafnrétti. Sérstaklega er nauðsynlegt að huga að þeim greinum sem tengjast öðru kyninu fremur en hinu, sbr. starfsval síðar á lífsleiðinni. Kennarar þurfa að beita fjölbreyttum kennsluháttum þannig að nemendur fái kennslu við hæfi og ólík reynsla og gildismat fái notið sín. Haft er að leiðarljósi í skólastarfinu að þátttaka kynjanna í sem flestum þáttum starfsins sé sem jöfnust.

Rík áhersla er lögð á gagnkvæma og trausta samvinnu við heimili nemenda og grenndarsamfélag.

Framkvæmdaáætlun - Nemendur

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að vinna samkvæmt markmiðum Aðalnámskrár þar sem jafnrétti í skólum eru tilgreind	Kennarar taki mið af markmiðum sem lúta að kennslu í jafnréttismálum og ber að taka mið af því við gerð kennsluáætla	Skólastjóri Kennarar	Ágúst 2014
Að námsgögn mismuni ekki nemendum og séu í stöðugri þróun. Fylgst verði með nýjungum í kennslugögnum í jafnrétti og viðhafðar fjölbreyttar kennsluáferðir	Kennarar finni námsefni sem fylgir jafnréttismarkmiðum Aðalnámskrár	Skólastjóri Kennarar	Ágúst 2014 eða eftir þörfum
Að kynna fyrir nemendum af báðum kynjum framhaldsmenntun og störf í þjóðfélaginu	Nemendur fái tækifæri á að kynna sér atvinnulífið af eigin raun t.d. með heimsóknum foreldra. Áhugasviðskannanir lagðar fyrir.	Kennarar Náms – og starfsráðgjafar	Allt skólaárið 2014 - 2015
Að koma til móts við bæði kynin í valgreinum innan skólans	Gera könnun meðal nemenda varðandi óskir um valgreinar	Deildarstjóri Náms – og starfsráðgjafar	Dreifist á skólaárið
Að kynferðisleg áreitni verði ekki liðin í skólastarfinu hvort heldur sem er af hálfu annarra nemenda eða starfsmanna	Fræða nemendur um kynþroska, kynlíf og siðferði í samskiptum kynjanna samkvæmt markmiðum aðalnámskrár. Nemendum kynnt hvert þeir geti leitað ef þeir telja sig verða fyrir áreitni	Kennarar Skólahjúkrunarfræðingur Náms – og starfsráðgjafar Skólastjórnendur	September 2014
Að leggja reglulega kannanir fyrir nemendur og foreldra um stöðu jafnréttismála í skólanum	Niðurstöður kannana, foreldraviðtala og nemendaviðtala verði skoðaðar með tilliti til þessa.	Deildarstjóri mats Skólastjóri Kennarar	Dreifist á skólaárið 2014 -2015

Starfsmenn

Starfsmenn skólans njóta sömu möguleika til endurmenntunar og starfsþjálfunar óháð uppruna, kyni, búsetu, trú eða fötlun. Þeir búa einnig við jafna möguleika til stöðuhækkana, stöðubreytinga og breytinga á vinnuaðstæðum. Launajafnrétti er í skólanum fyrir jafnverðmæt og sambærileg störf og taka mið af kjarasamningum. Laus störf við skólann standa opin jafnt konum og körlum. Þess skal gætt að í öllum starfsháttum skólans að starfsmönnum sé ekki mismunað á grundvelli kynferðis, kynhneigðar, aldurs, útlits, ætternis, fötlunar, heilsufars, uppruna, trúar- eða stjórnmalaskoðana. Leitast skal við að mæta þörfum beggja kynja.

Í anda jafnréttis laga eiga stjórnendur að leitast við að gera nauðsynlegar ráðstafanir þannig að starfsmenn, jafnt karlar sem konur, geti samræmt sem best starfsskyldur sínar og skyldur gagnvart fjölskyldu.

Starfsþróun og símenntun sé aðgengileg báðum kynjum. Starfsmenn fái fræðslu um nýjungar á sviði jafnréttismála, taki þátt í umræðum og kynni sér rannsóknir og skóla sem náð hafa árangri.

Framkvæmdaáætlun – Starfsmenn

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að gæta að jafnræðis í launa- og starfskjörum	Konur og karlar fái sömu laun og njóti sambærilegra kjara fyrir sambærileg og jafnverðmæt störf. Í auglýsingum verði bæði konur og karlar hvött til að sækja um	Skólaskrifstofa Launaskrifstofa Skólastjóri	Stöðumat svo oft sem þurfa þykir
Að konur og karlar fái sömu möguleika til endurmenntunar og starfsþjálfunar Að námstilboð skólans höfði bæði til kvenna og karla	Haft að leiðarljósi við gerð símenntunaráætlunar skólans	Skólastjóri Jafnréttisnefnd	Maí 2014
Að endurskoða stöðu jafnréttismála innan skólans	Starfsmannakannanir sem gerðar eru af mannauðsstjóra og skólanum	Mannauðsstjóri Deildarstjóri mats	Nóvember 2014 Mars 2015
Að kynferðisleg áreitni sé ekki liðin á vinnustaðnum	Fræðsla um einelti og kynferðislega áreitni ásamt kynningu á vinnureglum um hvernig bregðast skuli við ef slíkt kemur upp á	Skólastjóri Jafnréttisnefnd	September 2014

Framkvæmd, eftirfylgni og endurskoðun

Í upphafi skólaárs, að hausti, eru haldnir kynningarfundir í skólanum fyrir forráðamenn nemenda. Þar er skólastarfið kynnt og það skipulag sem unnið er eftir, m.a. sá hluti jafnréttisáætlunar skólans sem snýr að nemendum.

Umræðu um jafnréttisáætlunina, bæði það sem snýr að starfsmönnum og nemendum, þarf að taka upp árlega á starfsmannafundum og í skólaráði.

Mikilvægt er að fram fari faglegt og reglubundið mat á áhrifum jafnréttisáætlunar og jafnréttisstarfs í skólanum. Niðurstöður matsins eru kynntar reglulega fyrir nemendum, starfsfólki og forráðamönnum.

Til að jafnréttisáætlun skili árangri er nauðsynlegt að hafa skýra mælikvarða í tengslum við þau markmið sem koma fram í áætluninni. Þau matstæki sem lögð eru til grundvallar eru starfsmannasamtöl, vinnustaðagreiningar, samskiptagreiningar, viðhorfskannanir meðal nemenda, starfsmanna og forráðamanna og eineltiskannanir. Gerðar eru úrbótaáætlanir í framhaldi af niðurstöðum kannanna og viðtala.

Lagðar eru reglulega fyrir nemendur í 5. - 10. bekk spurningar um t.d. líðan, sjálfsmynd, áform og virkni. Komi í ljós verulegur munur á svörum kynjanna er unnið með þær niðurstöður og kannað hvað valdi og hvað sé til úrbóta. Þetta sjálfsmat nemenda má einnig nota sem innlegg í nemenda- og foreldrasamtöl. Einnig er lögð könnun fyrir yngri nemendur þar sem sömu þættir eru skoðaðir.

Jafnréttisáætlun og niðurstöður kannana eru kynntar fyrir foreldrum, nemendum, starfsmönnum og skólaráði. Niðurstöðurnar má einnig nálgast á heimasíðu skólans.

Komi upp álitamál varðandi kynbundna eða kynferðislega áreitni vísar skólastjóri málinu til mannauðsstjóra sem er formaður ráðgjafarteymis eða félagsráðgjafa sem er fulltrúi í ráðgjafarteyminu. Einnig er hægt að leita til öryggistrúnaðarmanna eða öryggisvarða á vinnustaðnum. Starfmönnun er heimilt að leita beint til áðurgreindra aðila.

Jafnréttisáætlun Lágafellsskóla byggir á:

[Mannréttindastefnu Mosfellsbæjar](#)

[Lögum um grunnskóla nr. 91/2008](#)

Þingsáætlun um stefnu í jafnréttismálum 2011

[Lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008](#)

[Aðalnámskrá grunnskóla](#)

Starfsáætlun og Skólanámskrá Lágafellsskóla

Um gerð jafnréttisáætlana fyrirtækja og stofnana

Útg. Jafnréttisstofa. Sjá heimasíðu [Jafnréttisstofu](#)

Jafnréttisáætlanir: Aðferð til árangurs

Endurskoðað í apríl 2014